

OMAN (32) *sb m*

o prawdopodobnie jasne (*tak w omamiony*); a *pochylone*.

sg *N omån* (15). $\diamond$ *G omånu* (11). $\diamond$ *A omån* (3). $\diamond$ *I omån(e)m* (1). $\diamond$ *L omånie* (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w.

1. *Inula L. (Rost)*; bylina z rodziny złożonych (*Compositae*) występująca w wielu gatunkach w Eurazji i Afryce. W Polsce najpospolitszy oman łąkowy (*Inula britannica L.*), oman wielki (*Inula helenium L.*) stosowany do celów leczniczych; *enula campana Mymer*¹, *Mącz, Cn*; *aleopaticum BartBydg*; *medica nectarea, nepenthes, orestion, symphytum Cn* (31) : *BartBydg* 7b; *Mymer*¹ 18; (*nagł*) *Enula campana*. Oman. Alant. (–) OMan/ iego korzeń wchodzi w lekarńskie rzeczy/ iest ciepły y łuchy w wtore^m łopniu/ ma w łobie nieiaką wilkość zbytnią/ á przeto nie natichmiałth zagrzewa ciało gdy go kto pożywa/ iest dobry naprzeciwko wżytkim boleściam/ y na vrazy wżelkie *FalZioł* I 44a; Oman s Kampanijey pierfi dobre czyni. *FalZioł* I 44c, I 2c, 18a, 44c [4 r.], d, 66c (20); *Helenium, fruticis seu herbae genus vulgo Enula campana dicitur, Oman. Mącz* 154a; Wiele ich/ co ludźi zwodźili/ Pokrzykiem/ czyniąc obrałki łzubieniczniczé z Omanu/ á powiedáli przed głupimi/ iżby ié z wielką trudnością pod łzubienicami kopáli *SienLek* 199, 50v, 53, 157, 217, Xxxx3; *Inula Herba est folia ferens, verbasci foliis non dissimilia, sed angustiora et oblongiora, radice subcandida, ad rufum colorem nonnihl tendente, ex qua gratissimum condimentum fieri solet, Iuliae Augustae quotidiano cibo maxime illustratum.* – Oman. *Calep* 560a; [iż gdy Helená była w łmutku/ kładłá Oman w wino/ á pijąc zápomniéwałá łmutku á płáczu. *UrządowHerb* 125 (*Linde*)].

Zestawienia: »oman ogrodny« = *Inula helenium L. (1)*; *FalZioł* I 44c cf »polny oman«.

»polny oman« = *Inula britannica L. (2)*; Oman iest dwoiaki ogrodny/ drugi polny/ thu mowimy o polnym omanie *FalZioł* I 44c.

2. *Rumex obtusifolius L. (Rost)*; szczaw tępolistny, bylina z rodziny rdestowatych (*Polygonaceae*) (1) : *Rumex*, Niektórzi zową/ Oman/ niektórzi kobyli łzczaw. Sunt enim rumices varii generis, Mannelwurtz/ Wildławrampfer/ Placken/ Schlangenkraut Niemieckie imioná. *Mącz* 360b.

3. [W żargonie złodziejskim pieniądze (od „omanić” ‘omamić’): (*nagł*) *Waltarska mowa* (–) oman – pieniądze *PoznSłow* 75.]

Synonim: 2. »kobyli szczaw«.